

Conceptverslag Standaardisatieraad

Datum: Donderdag 12 september 2024, 15:00 – 17:00 uur

Locatie: Digitaal (MS Teams)

Aanwezigen: Marc Mittelmeijer (voorzitter), Bert-Jan Geveke (DUO), Ernst-Jan Heuseveldt (VDOD), Cor-Jan Jager (OCW), Martijn Timmer (MBO Digitaal, Hans Louwhoff (SURF), Marianne Mulder (Kennisnet), Henk Nijstad (Bureau Edustandaard), Ewout Tenhagen (PO-Raad en VO-raad)

Afwezig: Peter Boersema (KBb-e), Stephan de Valk (MEVW), Rob de Werd (OCW)

Gast sprekers: Arjen Brienen en Jeroen de Ruig (onderzoekers E-space), Janneke Suijker (Bureau Edustandaard / Kennisnet), Hedy van der Ende (Programmamanager Edu-V), Frank van Rooij (Adviseur Edu-V), Hans Swart (Programmamanager MBO Digitaal)

1. Opening

- De voorzitter opent de vergadering. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Mededelingen

- Cor-Jan Jager (afdelingshoofd strategisch informatiebeleid) is als plaatsvervanger van Rob de Werd (CIO) aanwezig namens het ministerie van OCW.
- De voorzitter geeft een korte update over het beleidsadvies ICT-basisinfrastructuur fo. In een eerdere vergadering heeft de Standaardisatieraad kennis kunnen nemen van de eerste fase van het rapport. Dit rapport gaat over fase 2 en is een vertrouwelijk rapport en daarom niet beschikbaar. Het ministerie van OCW maakt een Kamerbrief waarbij dit rapport openbaar wordt gemaakt. Tot die tijd blijft het rapport bij OCW. Als Standaardisatieraad zijn we benieuwd naar de balans van het onderwijsveld en de afstemming met het gehele veld en de rol van OCW. Meer kunnen we op dit moment niet zeggen. In de volgende vergadering hopen we meer de diepte in te kunnen gaan. Eerder is met de onderzoekers gesproken over de notitie Spade dieper. De Standaardisatieraad is benieuwd in hoeverre deze notitie is terug te vinden in het beleidsadvies.
- Het conceptverslag van de vorige vergadering wordt ongewijzigd vastgesteld.
- De voorzitter behandelt de actiepunten uit de vorige vergadering. Alle acties zijn in behandeling genomen.

Actiepunten vanuit deze vergadering

1	Bureau Edustandaard neemt de suggesties vanuit de Standaardisatieraad voor de werkgroep Internationale standaardisatie mee en vraagt na bij Stephan de Valk.	Actie Bureau Edustandaard
---	--	---------------------------

3. Update Bureau Edustandaard & werkafspraken met Edu-V

- Vanuit bureau Edustandaard geeft Henk Nijstad een toelichting. De samenwerkingsovereenkomst met Edu-V is in de vorige vergadering aan bod gekomen. Het hoofdramwerk is goedgekeurd en dit is vervolgens verder uitgewerkt tot werkafspraken in een definitief pakket. Deze ligt nu voor ter goedkeuring.
- Ernst-Jan Heuseveldt vindt de werkafspraken herkenbaar en eenduidig. Samen met Peter Boersema vraagt hij zich wel af wie in de beginfase, wanneer er sprake is van een nieuwe én oude standaard, de implementatieroute bewaakt. Henk Nijstad reageert dat de werkgroep

Distributie & Toegang een belangrijke positie heeft in de samenwerking met het programma Start Schooljaar om te monitoren hoe standaarden samen gaan in de implementatie. Op termijn zal deze werkgroep (naar verwachting) niet meer nodig zijn als er nieuwe afspraken zijn met een nieuwe governance. Ten tweede kijkt Edu-V naar de inrichting van de governance. Het monitoren in de praktijk ligt bij de business zelf. In de toetsingsprocedure (en in de ROSA) zit governance opgenomen en daarin is aandacht voor hoe het ontwikkelproces is uitgevoerd en of bijvoorbeeld alle partijen hierin zijn gekend. Edustandaard heeft zelf geen directe handhavende rol.

- Hans Louwhoff geeft aan dat er ook sprake is van legacy bij nieuwe standaarden. Het uitfasen van legacy kost tijd en hoe ga je dan met elkaar om. De voorzitter geeft aan dat dit soort vragen gesteld moeten worden aan partijen als Edu-V wanneer ze nieuwe standaarden ter registratie aanbieden zodat het duidelijk is voor implementatiepartners en leveranciers. Dit is meer een gevolg van de samenwerkingsovereenkomst dan dat dit een plek moet krijgen in de overeenkomst.
- De Standaardisatieraad stelt de samenwerkovereenkomst vast.
- Henk Nijstad gaat verder met een update over de 3e architectuurdag. Hier zijn nieuwe programma's aan toegevoegd. Aan elke deelnemer wordt gevraagd een vergelijkingsraamwerk in te vullen voor het programma. Aan de hand van de ROSA architectuur wordt in kaart gebracht wat de doelstellingen zijn en wat daarbij wordt geraakt.
- De voorzitter vraagt of vanuit deze raamwerken is te zien of de programma's behoefte hebben aan dezelfde standaarden. Henk Nijstad bevestigt dat er een samenhang ontstaat waarbij wensen vanuit de verschillende programma's bijeen worden gebracht. Edustandaard heeft hierbij een regisserende rol.
- Martijn Timmer geeft aan dat op 9 september een eerste bijeenkomst is geweest met architecten van Npuls en Edu-V om het gesprek met elkaar te voeren om vroegtijdig van elkaar te horen wat er speelt.
- Als laatste onderwerp van de update vanuit Bureau Edustandaard wordt om akkoord gevraagd voor de oprichting van een nieuwe werkgroep internationale standaardisatie. Vanuit verschillende hoeken (o.a. Standaardisatieraad en Informatiekamer) is er behoefte aan overzicht op wat er internationaal gebeurt. De Standaardisatieraad gaat akkoord met de oprichting.
- Er zijn reeds een aantal organisaties verbonden aan de werkgroep. Er is ook een coördinator vanuit SURF aangesteld. Aan de Standaardisatieraad wordt gevraagd welke organisaties hieraan toe te voegen. Ernst-Jan stelt voor om deze vraag ook aan de Architectuurraad voor te leggen. Hans Louwhoff doet de suggestie om EduXs te betrekken. Dit is het geval. EduXs wordt een belangrijk instrument binnen de werkgroep. Ewout Tenhagen vraagt in hoeverre deze werkgroep interessant is voor de sectoren po, vo en so. Henk Nijstad geeft aan contact te hebben gehad met Edu-V over internationale standaarden. Daarnaast staat het funderend onderwijs op de radar. De voorzitter noemt Nuffic met de internationale scholen als relevante partij met internationaal georiënteerd onderwijs in het funderend onderwijs. Cor-Jan Jager benoemt de directie Internationaal Beleid en de directie Kennis. Marianne Mulder geeft aan dat Stephan de Valk (vandaag afwezig) mogelijk ook nog toevoegingen heeft aangezien hij dit een belangrijk onderwerp vindt en eerder in de Standaardisatieraad heeft geagendeerd. Vanuit Bureau Edustandaard zal navraag bij Stephan de Valk worden gedaan.

Besluit: De Standaardisatieraad stelt de samenwerkovereenkomst vast.

Besluit: De Standaardisatieraad gaat akkoord met de oprichting van de werkgroep Internationale standaardisatie.

4. Toetsingsprocedure Edustandaard

Gastprekers: Arjen Brienen en Jeroen de Ruig (adviseurs E-space)

- Adviseurs Jeroen de Ruijg en Jeroen Brienen geven een presentatie over de resultaten van hun onderzoek naar de toetsingsprocedure van Edustandaard. Zij hebben een kwaliteitscheck gedaan of de procedure nog up-to-date is. Daarvoor hebben ze gesproken met diverse leden van de Standaardisatieraad. Het onderzoek heeft geresulteerd in constatering en adviezen op vier thema's: de toetsingsprocedure, toetsingscriteria, de lijst afspraken en bestuurlijk/strategisch. Deze adviezen zijn onderverdeeld in adviezen voor op de korte en lange termijn om op te pakken; zie hiervoor de bijgevoegde presentatie.
- Cor-Jan Jager vraagt wat het betekent als niet aan de standaarden wordt voldaan. Hoe wordt hierop toegezien in de praktijk. Marianne Mulder licht toe dat Edustandaard een informeel publiek-privaat gremium is dat ruim 15 jaar samenwerkt op basis van goede afspraken. Deze zijn niet afdwingbaar. Dit is de reden waarom binnen Edu-V partijen zich conformeren aan een afsprakenstelsel. Edustandaard kan trots zijn op hoe ver ze zijn gekomen op basis van publiek-private samenwerking. Henk vult aan dat Edustandaard meer is dan het kwaliteitsorgaan. Ernst-Jan vult aan dat deskundige begeleiding en facilitering heeft geleid dat partijen standaarden zijn gaan hanteren. Cor-Jan Jager verzoekt om de toetsingsprocedure ook langs de Architectuurraad te halen en daar het advies ook neer te leggen.
- De Standaardisatieraad gaat akkoord met het in behandeling nemen van de korte termijn adviezen.
- Ten aanzien van de lange termijn adviezen geeft Ewout Tenhagen aan dat het advies ten aanzien van de inkoopvoorwaarden een moeilijk uitvoerbaar advies is voor kleine scholen om in praktijk te brengen. De voorzitter geeft aan dat Edustandaard kan helpen bij het doen van suggesties welke voorwaarden op te nemen. De adviseurs merken op dat gemeentes gebruik maken van standaard inkoopvoorwaarden. Een stap lager is het opnemen van standaard clausules waarin wordt verwezen naar standaarden. Martijn Timmer geeft aan dat lobbywerk nodig is om vanuit een gezamenlijk doel te werken aan pakketten dat de gebruiker maar ook de leveranciers kan helpen. Ernst-Jan Heuseveldt geeft aan dat het voor scholen moeilijk is om goed te begrijpen wat er aan de achterkant nodig is en wat hoort bij een dienst. Scholen zijn onbekend met wat ze zouden moeten uitvragen.
- De voorzitter concludeert dat de lange termijn adviezen logische aanbevelingen zijn om mee te nemen in de toetsingsprocedure. Deze vragen op sommige aspecten om verdere uitwerking en dit kost tijd.

Besluit: De Standaardisatieraad gaat akkoord met het in behandeling nemen van de korte termijn adviezen ten aanzien van de toetsingsprocedure Edustandaard.

5. Beheerorganisatie Stichting Edu-V

Gast sprekers: Hedy van der Ende (Programmamanager) en Frank van Rooij (adviseur Edu-V)

- Hedy van der Ende en Frank van Rooij geven een presentatie over de actuele ontwikkelingen binnen Stichting Edu-V. Zie hiervoor bijgaand sheetsdeck met de presentatie. In juni 2024 is de 0.9 versie van het afsprakenstelsel goedgekeurd door het Bestuurlijk Overleg van Edu-V. In januari 2025 zal de nieuwe stichting worden geformaliseerd zo is het streven. Er wordt momenteel gezocht naar een voorzitter voor de raad van toezicht. In de governance komt een adviesraad van 24 personen; 12 vanuit publieke zijde en 12 vanuit private zijde. Deze bestaan uit zowel scholen, brancheorganisaties als directe leveranciers. Publiek en privaat zijn evenredig vertegenwoordigd. Er is ook een klachten- en geschillencommissie geformeerd. Daar is de mogelijkheid om klachten onafhankelijk te beoordelen. Er is ook een samenwerkingsovereenkomst met Edustandaard afgesloten.
- Frank van Rooij geeft een toelichting op de processen van ontwikkeling naar beheer. Al het materiaal is online beschikbaar en transparant (www.edu-v.org/afsprakenstelsel). Edu-V gaat stapsgewijs implementeren in meerdere ondersteunde releases. Voor de eerste implementatie is een begeleidingstraject ontwikkeld. De eerste release loopt in het najaar van 2024. Alle

partijen met een belang kunnen een change (RFC) indienen. Deze worden beoordeeld op criteria en besproken. De change advisory board stelt een advies voor aan het bestuur. De adviesraad kan om advies worden gevraagd over een voorgestelde change. De overgang van een oude naar nieuwe standaard kent een stapsgewijze overgangperiode.

- In het 2^e en 3^e plateau van de stapsgewijze implementatie zit de doorontwikkeling en uitbreiding op de bestaande afspraken. Dit gaat in co-creatie tussen publieke en private partijen in werkgroepen. Waar mogelijk wordt aangesloten op bestaande standaarden. Hierbij wordt samengewerkt met Edustandaard werkgroepen en met andere initiatieven zoals de Groeifondsprogramma's Npuls en Impuls Open Leermateriaal.
- De voorzitter vraagt wat de momenten in het change management zijn dat er opnieuw een check plaatsvindt. Frank van Rooij licht toe dat er drie categorieën zijn van releases. Bij de grotere releases zal een ROSA-scan plaatsvinden. Henk Nijstad vult aan dat Edu-V een eigen architectenraad heeft. Edustandaard kijkt bovensectoraal mee en hoeft niet met elke change mee te kijken. Wel bij de grotere releases (in de overgang van plateaus) waarbij er bovensectoraal impact kan zijn op de keten.
- De voorzitter bedankt Hedy van der Ende en Frank van Rooij voor hun presentatie.

6. Registratie afspraak OKE MBO

Gastspreker: Hans Swart (Programmamanager MBO Digitaal)

- Hans Swart geeft een toelichting op het proces dat is doorlopen. In de vorige vergadering is aangegeven dat er een link gemaakt moest worden met de technische integratielaag. Dit is besproken in de werkgroep Edukoppeling en in gezamenlijkheid is een tekst opgesteld in hoeverre de OKE-OOAPI-koppeling aansluit bij de technische autorisatielaag. Als MBO sector gaan we toetreden tot de werkgroep Edukoppeling waarbij permanente afstemming is. Daarnaast geldt het niet alleen voor de OKE examineringsproces koppelvlakken maar ook de doorvertaling naar OKX. Op basis van OOAPI meer koppelvlakken binnen de MORA referentiearchitectuur uit te voeren binnen de OOAPI-standaard. Voor alle processen dus die we de komende jaren gaan ontwikkelen. Werkgroep Edukoppeling moet dit nog gaan uitwerken en de MBO sector praat hierin mee. Ook DUO is hierbij betrokken. Hiermee is de aansluiting bestendigd.
- De voorzitter concludeert dat we naar consistentie tussen alle sectoren willen om eilanden tussen de sectoren weg te nemen. Ernst-Jan Heuseveldt geeft aan het goed te vinden dat dit structureel onderdeel is geworden van de werkgroep Edukoppeling. Henk Nijstad vult aan dat het ingewikkeld was om voor elkaar te krijgen. Het is ingewikkelde materie en het is goed dat dit sectoroverstijgend is geregeld. Hans Swart geeft aan dat het goed is dat ook SURF erbij is gekomen omdat zij een internationale blik hebben.
- De Standaardisatieraad gaat akkoord met de registratie van de MBO OKE bij Edustandaard.

Besluit: De Standaardisatieraad gaat akkoord met de registratie van de MBO OKE bij Edustandaard.

7. Rondvraag en afsluiting

- De voorzitter bedankt mede namens alle leden van de Standaardisatieraad Henk Nijstad voor zijn jarenlange inzet voor Edustandaard. Hij zal worden gemist.
- De voorzitter sluit de vergadering. De volgende vergadering is digitaal op 5 december 2024.